

Asia: VN/21650/2023

Suomen Teollisuussijoitus Oy:n (Tesi) sijoitusstrategiatyöryhmän raportti

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

TAH-säätiö (Tiina ja Antti Herlinin säätiö) kiittää mahdollisuudesta lausua Tesin sijoitusstrategiatyöryhmän raportista.

TAH-säätiö katsoo, että puhdas siirtymä on erittäin keskeinen Suomen ilmastotavoitteiden, elinkeinojen ja teollisuuspolitiikan uudistamisen sekä kasvun ja hyvinvoinnin näkökulmasta. Hallitusohjelman mukaisesti Tesin tavoitteena onkin uusien teknologioiden ja puhtaan siirtymän luomisiin mahdollisuuksiin liittyvien investointien vauhdittaminen. Hallituksen esityksessä (HE 86/2024 vp) todetaan, että tarkoituksena on vauhdittaa vähemmän ympäristöä kuormittavaan ja kestävään elinkeinotoimintaan siirtymiseen liittyviä investointeja Suomessa. TAH-säätiö katsoo, että näiden tavoitteiden on syytä näkyä erittäin vahvasti Tesin sijoitusstrategiassa.

Puhtaan siirtymän vaikuttavuussijoittaminen ja rahoituskapeikkojen avaaminen on ratkaisevaa vähähiilisten investointien kasvattamiseksi ja laajamittaisen puhtaan siirtymän investointipotentiaalin toteutumiseksi Suomessa. Tesin on pystyttävä vastaamaan tähän tarpeeseen. Sijoitusstrategiassa on siksi keskeistä varmistaa puhtaan siirtymän rahoitus ja Ilmastorahaston aiemmin kattama tavoite ilmastoinnovaatioiden skaalautumiselle teolliseen mittakaavaan.

Sijoitusstrategiatyöryhmän raportin mukaan mukaan taloudellisen tuoton lisäksi tuotto voi olla muuta Suomelle tärkeää lisäarvoa. TAH-säätiö katsoo, että tällaisena lisäarvona on tärkeää nähdä Suomen ilmastotavoitteiden saavuttaminen, ilmastokädenjäljen edistäminen ja positiiviset luontovaikutukset. Lisäksi on olennaista huomioida sijoituspäätöksissä merkittävän haitan kieltä (ns. DNSH-kriteerit). Näiden tavoitteiden edistäminen on valtion omistajapolitiikan periaatepäätöksen mukaista ja olennaista myös puhtaasti taloudellisesta riskinäkökulmasta.

Ilmastonmuutos aiheuttaa merkittäviä taloudellisia riskejä ja on siten olennainen osa minkä tahansa sijoittajan pitkän aikavälin riskienhallintaa ja siten myös sijoitusstrategiaa. Esimerkiksi Euroopassa taloudelliset menetykset ilmastonmuutoksen seurauksena vuonna 2022 olivat jo yli 52 miljardia euroa. Riskien kääntöpuolena ilmastoteknologioiden skaalaamisen rahoittaminen edustaa myös merkittävää tuottopotentiaalia.

Ilmastoteknologioiden rahoituksessa on tällä hetkellä useita rahoituskapeikkoja, joista merkittävin on ensimmäisen kaupallisen mittakaavan skaalausvaiheessa (ns. first-of-a-kind-kuolemanlaakso). Tällaiset investoinnit ovat tyypillisesti pääomatarpeiltaan liian suuria VC-rahastoille, mutta toisaalta liian pieniä infra-rahastoille. Tesin on tärkeää pyrkiä paikkaamaan kyseistä rahoituskapeikkoa niin omalla sijoitustoiminnallaan kuin etsimällä erilaisia yhteistyömahdollisuuksia muiden rahoittajien kanssa.

Mikäli Tesin uudistusten seurauksena esimerkiksi ilmastoteknologioiden alkuvaiheen rahoitukseen syntyy rahoituskapeikko, on sen paikkaamiseen syytä keskittyä. Puhtaan siirtymän ja Suomen talouskasvun edistämiseksi on Tesin pyrittävä parhaansa mukaan paikkaamaan ilmastoteknologioiden rahoituskapeikkoja, mikä edellyttää riittävää joustavuutta markkinan muuttuessa. Erityistä huomiota on syytä kiinnittää myös ilmastoteknologioiden teolliseen mittakaavaan skaalaamiseen tähtäävien investointien valmisteluvaiheeseen. Valmisteluvaihetta, erityisesti venyessään, ei tyypillisesti voida rahoittaa projekti- tai VC-rahoituksella.

Suomen ilmastotavoitteiden saavuttaminen vaatii korkean jalostusasteen teknologioiden skaalaamisen lisäksi myös monien sellaisten ilmastoratkaisuiden ja teknologioiden skaalaamista, joilla ei ole VC-rahoituksen edellyttämää eksponentiaalista kasvupotentiaalia. Tesin on syytä edistää myös tällaisten ratkaisuiden skaalaamista sijoittamalla erilaisten sekarahoitusmallien kautta markkinaehtoista pääomaa.

Strategiassa tunnistetaan uudesta, teollisen mittakaavan sijoitustoiminnasta johtuva tarve tietyille avainrekrytoinnille. Hallitusohjelman mukainen Ilmatorahaston sulauttaminen Tesiin muodostaa tämän lisäksi myös tarpeen varmistaa riittävä ilmatorahoituksen erityisosaaminen. Mikäli ilmastoteknologioita aiemmin rahoittaneita specialistirahastoja ajetaan alas Tesin rahoituksen painopisteen muuttuessa, on huolehdittava vastaavan osaamisen integroimisesta Tesin sijoituspäätöksiin.

Erityisesti ilmastoteknologioiden ensimmäiseen kaupalliseen mittakaavaan skaalaamiseen tehtävien investointien rahoittaminen vaatii erityisosaamista niin projektirahoituksesta kuin ympäristövaikutuksista. Tällaisten investointien onnistuessa ne edistävät koko arvoketjun siirtymää ja toimivat verrokkeina myös kansainvälisesti. TAH-säätiö kannustaa Tesiä varmistamaan tarvittava osaaminen ilmastoteknologioiden projektirahoittamiseen.

Henna Hakkarainen, toiminnanjohtaja

Auli Nikkilä, ilmastorahoituksen asiantuntija

Hakkarainen Henna

Tiina ja Antti Herlinin säätiö sr - (TAH-säätiö)